

Over de Miljoenennota 2013: Schokbestendige overheidsfinanciën en een veerkrachtige economie

Nieuwsbericht | 18-09-2012

Nederland is een welvarend land, maar door twee recessies in vier jaar tijd heeft de economie een flinke klap gekregen. De komende jaren gaat de economie naar verwachting weer groeien, al is die groei mede door de vergrijzing lager dan in de jaren voor de crisis. Tegelijkertijd zijn nieuwe tegenslagen door de aanhoudende onzekerheden in de internationale economie en het mondiale financiële stelsel niet uit te sluiten. Nederland moet daarom inzetten op gezonde overheidsfinanciën als onderdeel van een schokbestendige en veerkrachtige economie, zo stelt het kabinet in de Miljoenennota 2013.

Vandaag – Prinsjesdag – heeft minister van Financiën Jan Kees de Jager de begroting aangeboden aan de Tweede Kamer. “De kredietcrisis en de schuldencrisis hebben de economie en de overheidsfinanciën geraakt, zoals aanhoudend hoogwater de dijken aantast. Reparatie en versterking dulden geen uitstel. Om beter bestand te zijn tegen een eventuele volgende schok in de economie moet het begrotingstekort omlaag en zijn er hervormingen nodig die de economie versterken”, zo stelde de minister in zijn traditionele Prinsjesdagspeech in de Tweede Kamer.

Begrotingsakkoord

Gezonde overheidsfinanciën en een veerkrachtige economie zijn de centrale uitgangspunten van het Begrotingsakkoord 2013, waarmee in april een stevige basis werd gelegd voor de begroting van 2013. Met het akkoord – waarbij nauw is samengewerkt tussen vijf partijen en het kabinet – is voorkomen dat de overheidsfinanciën ontsporen. Het Begrotingsakkoord omvat belangrijke hervormingen die de overheidsfinanciën verbeteren en de economische structuur versterken, zoals modernisering van de arbeidsmarkt, versneld verhogen van de pensioenleeftijd en hervorming van de woningmarkt. De maatregelen dragen ertoe bij dat een hoog voorzieningenniveau op het gebied van zorg, onderwijs, infrastructuur en veiligheid in de toekomst mogelijk blijft. Ook wordt de rekening van de crisis nu niet doorgeschoven naar toekomstige generaties.

Tekort, schuld en rente

Het begrotingstekort komt in 2013 naar verwachting uit op bijna € 17 miljard. Dat bedrag bestaat uit twee componenten: het Rijk heeft een tekort van € 13,5 miljard en de decentrale overheden (gemeentes, provincies en waterschappen) zijn verantwoordelijk voor € 3,2 miljard van het totale tekort. Uitgedrukt als percentage van het bruto binnenlands product (bbp) komt het begrotingstekort volgend jaar uit op 2,7%. Daarmee is het tekort ten opzichte van het jaar 2009 ruim gehalveerd. Bovendien voldoet Nederland met dit tekort aan de 3%-grens uit het Stabiliteits- en Groeipact. De overheidsschuld bedraagt eind 2013 naar verwachting € 447 miljard (71,9% bbp). Ter financiering van de schuld bevat de rijksbegroting voor 2013 een post van ruim € 10 miljard aan rentekosten.

Kwetsbaar

Dankzij de relatief gunstige uitgangspositie – in 2008 had Nederland een begrotingsoverschot en een lage schuld – heeft de overheid de klap van de crisis voor een groot deel kunnen opvangen. De keerzijde is dat de overheidsfinanciën flink zijn verslechterd. Dat maakt Nederland kwetsbaar. Financiële buffers zijn cruciaal bij het opvangen van eventuele nieuwe tegenslagen. Schokbestendige overheidsfinanciën bevorderen bovendien het vertrouwen en daarmee economische groei. Het kabinet zet in op maatregelen die ertoe leiden dat de veerkracht van de overheid, van huishoudens, van bedrijven en van de financiële sector wordt vergroot, waardoor ze beter kunnen inspelen op wisselende economische omstandigheden. Het Begrotingsakkoord vormt hierbij een belangrijke stap.

Besparingen op schema

Uit de Prinsjesdagstukken blijkt dat de uitvoering van de besparingen uit het Regeerakkoord (€ 18 miljard) en het Begrotingsakkoord (€ 12,4 miljard) volgens plan verloopt. Voor 2012 staat een totale besparing in de boeken van € 8 miljard. In 2013 loopt dat bedrag op tot bijna € 23 miljard. Voor beide jaren geldt dat de maatregelen volledig zijn afgerond of op schema liggen. Daar waar sprake is van vervangende maatregelen of van enige vertraging, is steeds voorzien in voldoende financiële dekking.

Begrotingstekort / EMU-saldo 2008 – 2013						
Tekort / overschot	2013	2012	2011	2010	2009	2008
als % bbp	- 2,7 %	- 3,8 %	- 4,5 %	- 5,1 %	- 5,6 %	+ 0,5 %
in miljarden euro	€ 17 miljard	€ 23 miljard	€ 27 miljard	€ 30 miljard	€ 32 miljard	+ € 3 miljard
↳ tekort per dag	€ 46 miljoen	€ 64 miljoen	€ 74 miljoen	€ 83 miljoen	€ 88 miljoen	+ € 8 miljoen

Overheidsschuld / EMU-schuld 2008 – 2013						
Overheidsschuld	2013	2012	2011	2010	2009	2008
als % bbp	71,9 %	71,5 %	65,5 %	63,1 %	60,8 %	58,5 %
in miljarden euro	€ 447 miljard	€ 434 miljard	€ 394 miljard	€ 372 miljard	€ 348 miljard	€ 348 miljard
↳ per Nederlander	€ 27.000	€ 26.000	€ 24.000	€ 22.000	€ 21.000	€ 21.000
Rentekosten staatsschuld	€ 10,1 miljard	€ 9,7 miljard	€ 9,8 miljard	€ 9,6 miljard	€ 9,0 miljard	€ 9,3 miljard

- Begrotingstekort en overheidsschuld zijn een optelsom van tekorten en schuld van het Rijk en van de decentrale overheden (gemeentes, provincies en waterschappen).
- Bij de rentekosten gaat het om de rente die het Rijk betaalt over de staatsschuld (de overheidsschuld zonder het aandeel van de decentrale overheden)